

koje o njemu govore najviše i najbolje. I Frank je imao svoje mane. Pisao je ideološke pamflete, sudjelovao u raznim aferama. Kao i drugi vodeći političari svog doba, dijeli odgovornost za relativno skromne uspjehe Hrvata u nagodbenoj Hrvatskoj i za to što nisu znali bolje nametnuti svoje nacionalno pitanje u Dvojnoj Monarhiji. Sve nas to međutim ne sputava da jasno kažemo kako je, prema našem sudu, Josip Frank radio iskreno na izvlačenju Hrvatske iz podređenog položaja u Monarhiji. U nekim drugim okolnostima, možda je mogao odigrati ulogu hrvatskoga Disraelija.

• *Stjepan Matković*

20. obljetnica Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar

U studenome 2011. godine Institut društvenih znanosti Ivo Pilar proslavio je 20 godina postojanja, stoga je to dobra prigoda da naše čitateljstvo podsjetimo na nastanak, organizaciju i djelatnost Instituta.

Institut je osnovan 26. studenoga 1991. odlukom Skupštine Sveučilišta u Zagrebu pod nazivom Institut za primijenjena društvena istraživanja. Godine 1997. promijenio je ime u Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, koje i danas nosi. Pored središnjice u Zagrebu Institut ima područne centre u Splitu (osnovan 1992.), Puli (1992.), Osijeku (1994.), Vukovaru (2006.), Gospiću (2007.), Dubrovniku (2007.) i Varaždinu (2011.). Uslijed raznolikosti tematskih područja znanstveno-istraživačke djelatnosti u Institutu su 2007. ustrojeni funkcionalni centri. Trenutačno ih je osamnaest: Centar za arheološka istraživanja (bivši Međunarodni istraživački centar za arheologiju Brijuni — Medulin), Centar za istraživanje demokracije, dobru upravu i lokalni razvoj, Centar za istraživanje integralne održivosti i održivog razvoja, Centar za istraživanje javnoga mnijenja i masovnih medija, Centar za istraživanje kvalitete življenja, Centar za istraživanje međuljudskih razlika, Centar za istraživanje mira, ratnih sukoba i terorizma, Centar za istraživanje obitelji, djece i mladih, Centar za istraživanje poduzetništva, Centar za istraživanje socijalnog identiteta i socijalnih devijacija, Centar za istraživanje znanja, obrazovanja i ljudskog kapitala, Centar za istraživanje života i djela dr. Ive Pilara, Centar za kulturne studije, Centar za populacijske studije, Centar za religijske studije, Centar za urbane i ruralne studije, Centar za urbanu i lokalnu povijest. (O funkcionalnim centrima opširnije vidjeti na <http://www.pilar.hr>.) Iz navedenog je vidljivo da se Institut od početka razvijao kao multidisciplinarna i interdisciplinarna ustanova što potkrepljuje i činjenica da je u njemu zaposleno više od stotinu znanstvenika i znanstvenih novaka, koji profesionalno djeluju u 16 znanstvenih polja.

Jedna od temeljnih odrednica, odnosno misija znanstvene djelatnosti Instituta jest provedba znanstvenih programa i projekata kako onih u okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, tako i onih za treće naručitelje iz Hrvatske i inozemstva, koji su usklađeni s nacionalnim prioritetima, prioritetima Europske unije i milenijskim ciljevima Ujedinjenih naroda. U dvadeset godina u Institutu je provedeno dvjestotinjak projekata iz različitih tematskih područja. Većina projekata imala je strateški nacionalni karakter, dok je manji broj (oko 10%) ostvaren u suradnji s međunarodnim institucijama. Potrebno je spomenuti i dugogodišnju suradnju s međunarodnim institucijama u provedbi projekata do

razine sedmog okvira Eu-a, a trenutačno Institut je uključen u provedbu dva takva projekta (o međunarodnim projektima vidjeti na mrežnim stranicama).

Rezultati znanstvenih istraživanja na projektima koji se provode u Institutu objavljeni su u znanstvenim i stručnim publikacijama u Hrvatskoj i inozemstvu, ali i u raznim izdanjima Instituta. Institut društvenih znanosti Ivo Pilar izdaje tri časopisa: *Društvena istraživanja* (objavljeno 114 brojeva), *Pilar* (objavljeno 12 brojeva) i *Histria Antiqua* (objavljen 21 svezak). Osim časopisa, Institut izdaje monografska djela u četiri nakladničke biblioteke. U biblioteci Zbornici do sada je objavljeno 39 zbornika radova sa znanstvenih i stručnih skupova koje je (su)organizirao Institut. U biblioteci Studije objavljeno je ukupno 14 studija u autorstvu i koautorstvu djelatnika Instituta. Biblioteka Acta Instituti objavila je *Bibliografiju zaposlenika Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar u razdoblju 1992.—2005.* i *Bibliografiju Pilar 2: 1992.—2010.* Funkcionalni centri objavljuju rezultate svojih istraživanja u vlastitim bibliotekama. Do sada je u njima objavljeno 8 monografskih djela. Osim navedenih biblioteka u zasebnoj nakladničkoj cjelini, Posebnim izdanjima, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar objavio je tri publikacije te u suradnji s drugim izdavačima 18 monografskih djela.

Pored publiciranja rezultata znanstvenih istraživanja, Institut predstavlja svoju djelatnost i putem organizacije različitih znanstvenih i stručnih skupova kao i okruglih stolova te tribina. Od skupova izdvajamo »Vukovar '91« i »Annales Pilar«, koji se održavaju svake godine.

Od početka postojanja Institut je organizirao knjižnicu i dokumentacijski arhiv u kojima se čuvaju empirijska građa, odnosno podatci dobiveni istraživanjem.

U Institutu se usporedno s istraživačkom razvijala i nastavna djelatnost. Znanstvenici Instituta sudjeluju u visokoškolskoj nastavi na gotovo svim sveučilištima u Hrvatskoj i na taj način prenose rezultate istraživanja u nastavni proces.

Na kraju treba posebno naglasiti da je od 1996. do danas dvadeset i troje znanstvenika i znanstvenih novaka dobilo važne nagrade i priznanja za znanstveno-istraživački doprinos. Riječ je o 11 godišnjih nagrada za znanost, jednoj godišnjoj državnoj nagradi za popularizaciju znanosti, trima godišnjim nagradama za znanstvene novake te tri odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Rudera Boškovića, kao i pet nagrada za doprinos na različitim znanstvenim područjima.

Dosadašnja postignuća Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar pouzdan su jamac da će njegovi djelatnici i suradnici i ubuduće postizati zapažene znanstveno-istraživačke rezultate kako u Hrvatskoj tako i u širem europskom okruženju.

• Ivana Žebec Šilj

OCJENE I PRIKAZI